

ด่วนที่สุด

ที่ กษ ๐๒๒๐/๕๖๖๓

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนราชดำเนินนอก เขตพระนคร

กทม. ๑๐๒๐๐

๒๗

กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง โครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกรสมาชิกกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรอย่างยั่งยืน
(ลูกหนี้ ธ.ก.ส.)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๖๒๒๔ ลงวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๓
๒. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๑๐๔๒๕ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๓
๓. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๒๓๓๗๘ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรี เห็นชอบให้เสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี
๒. โครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกรสมาชิกกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรอย่างยั่งยืน
(ลูกหนี้ ธ.ก.ส.) ฉบับปรับปรุง พร้อมรายชื่อเกษตรกรผู้ได้รับสิทธิ

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขอเสนอเรื่อง โครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกรสมาชิก
กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรอย่างยั่งยืน (ลูกหนี้ ธ.ก.ส.) มาเพื่อคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่าย
ที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรี
พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๙) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) รักษาการแทนรองนายกรัฐมนตรี
(นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าว
เสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (กฟก.) จัดตั้งโดยพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟู
และพัฒนาเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๔๒ มีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมและสนับสนุนการรวมกลุ่มของเกษตรกร
ฟื้นฟูและพัฒนาอาชีพของเกษตรกร พัฒนาความรู้ด้านการเกษตรและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม
รวมทั้งพัฒนาศักยภาพในการพึ่งพาตนเองและเกื้อกูลซึ่งกันและกันระหว่างเกษตรกร ซึ่งต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๔๔
ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ให้สามารถแก้ไขปัญหาหนี้สิน
ของเกษตรกรได้ด้วย

๑.๒ คณะรัฐมนตรี ในการประชุมเมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๓ ได้เห็นชอบและอนุมัติ
หลักการโครงการแก้ไขปัญหาหนี้และการฟื้นฟูอาชีพของเกษตรกรอย่างบูรณาการ จำนวน ๘๐,๐๐๐ ราย
โดยให้ดำเนินการตามความเห็นสำนักงานงบประมาณ และให้สำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร
รับความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติไปดำเนินการด้วย
ดังรายละเอียดที่อ้างถึง ๑. และคณะกรรมการรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๓ เห็นชอบหลักเกณฑ์
การดำเนินโครงการปรับโครงสร้างหนี้และฟื้นฟูอาชีพเกษตรกร ระหว่างเกษตรกรลูกหนี้ที่เป็นสมาชิก กฟก. กับ
ธนาคารของรัฐ ๔ แห่ง ได้แก่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารกรุงไทย ธนาคารออมสิน
และธนาคารอาคารสงเคราะห์ ในประเด็นดังนี้

/-เป็นหนี้...

- เป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๒
- เป็นสมาชิกกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร เงินต้นไม่เกิน ๒.๕ ล้านบาทต่อราย
- เมื่อเข้าร่วมโครงการแล้ว จะต้องไม่ก่อหนี้เพิ่มกับสถาบันการเงินในโครงการ

ทั้ง ๔ ธนาคาร

โดยการปรับโครงสร้างหนี้ จะเป็นการพักชำระเงินต้นครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ ๕๐) และดอกเบี้ยทั้งหมดไว้ก่อน โดยให้เกษตรกรผ่อนชำระเงินต้นที่เหลืออีกครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ ๕๐) ตามงวดและระยะเวลาที่ตกลงกันแต่ไม่เกิน ๑๕ ปี เงินต้นและดอกเบี้ยที่พักไว้จะได้รับการลดให้ทั้งหมด เมื่อเกษตรกรได้ชำระหนี้งวดสุดท้ายแล้ว ดังรายละเอียดที่อ้างถึง ๒.

นอกจากนี้คณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ เห็นชอบแนวทางการดำเนินการในโครงการปรับโครงสร้างหนี้ตามมติคณะรัฐมนตรี ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ที่ให้ถือว่าการดำเนินการนี้ให้ถือเป็นงบการเงินตามธุรกรรมนโยบายรัฐ (Public Service Account : PSA) ภายใต้การกำกับของกระทรวงการคลัง เพื่อดูแลความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการปรับโครงสร้างหนี้ให้เกษตรกรดังกล่าว ดังรายละเอียดที่อ้างถึง ๓.

๑.๓ ผลจากมติคณะรัฐมนตรีข้างต้น ปรากฏว่ากองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรสามารถจัดการหนี้ (ชื่อหนี้) ได้ตามระเบียบที่กองทุนกำหนดขึ้นได้จำนวน ๑,๙๖๙ ราย เงินต้น ๗๗๓.๘๙ ล้านบาท ส่วนที่เหลือ ธ.ก.ส. ได้ดำเนินการปรับโครงสร้างหนี้ได้ ๔๓,๘๓๓ ราย เงินต้น ๙,๓๗๕.๖๗ ล้านบาท รวมทั้งสิ้น ๔๕,๘๐๒ ราย เงินต้น ๑๐,๑๔๙.๕๖ ล้านบาท สำหรับสถาบันการเงินอื่น ได้แก่ ธนาคารกรุงไทย ธนาคารออมสิน และธนาคารอาคารสงเคราะห์ มิได้ดำเนินการ

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๑ จากการขึ้นทะเบียนหนี้ของสมาชิกกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร จนถึงปัจจุบัน (ณ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑) มีเกษตรกรมาขึ้นทะเบียนหนี้ไว้ทั้งหมด ๔๖๘,๕๕๙ ราย วงเงินเป็นหนี้ ๘๕,๘๒๓.๙๓ ล้านบาท เมื่อนำรายชื่อเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนมาตรวจสอบสถานะและวงเงินที่เป็นหนี้ ปรากฏว่ามีเกษตรกรที่มีสถานะหนี้เป็น NPLs วงเงินไม่เกิน ๒.๕ ล้านบาท จำนวน ๕๕,๗๖๔ ราย วงเงินเป็นหนี้ ๙,๔๑๗.๗๑ ล้านบาท แยกเป็น

- ลูกหนี้ ธ.ก.ส. จำนวน ๓๖,๖๐๕ ราย เงินต้นเป็นหนี้ ๖,๓๘๒.๖๗ ล้านบาท
- ลูกหนี้ สหกรณ์การเกษตร จำนวน ๑๕,๙๗๓ ราย เงินต้นเป็นหนี้ ๒,๓๔๕.๐๔ ล้านบาท
- ลูกหนี้ ธนาคารออมสิน และธนาคารอาคารสงเคราะห์ จำนวน ๒,๒๔๒ ราย

เงินต้นเป็นหนี้ ๖๓๖.๖๓ ล้านบาท

- ลูกหนี้ ธนาคารพาณิชย์ สมาชิกสมาคมธนาคารไทย จำนวน ๖๙๘ ราย เงินต้นเป็นหนี้ ๔๓๑.๗๒ ล้านบาท

- ลูกหนี้ นิติบุคคลอื่น ๆ จำนวน ๒๔๖ ราย เงินต้นเป็นหนี้ ๑๒๑.๖๕ ล้านบาท

๒.๒ เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๗ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้แจ้งผลการตรวจสอบการดำเนินงานการจัดการหนี้เกษตรกรของ กฟก. ต่อประธานกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ในประเด็นการจัดการหนี้ที่ไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กล่าวคือ

- การรับซื้อหนี้ของ กฟก. ส่วนหนึ่งมิได้มีวัตถุประสงค์การกู้ยืมเพื่อประกอบ
เกษตรกรรมอย่างแท้จริง

- เกษตรกรบางรายไม่ต้องเข้าสู่กระบวนการพิจารณาอุทธรณ์ เพราะคณะกรรมการ
การจัดการหนี้ เห็นว่าการกู้จากสหกรณ์การเกษตร ถือว่าเป็นการกู้ยืมเพื่อการเกษตร

- การพิจารณาอุทธรณ์ที่เปิดกว้างมากเกินไป มีความเสี่ยงในการแสวงหาผลประโยชน์

- การโอนชำระหนี้ มีการโอนก่อนได้รับโอนทรัพย์สินที่ใช้เป็นหลักประกัน

มีความเสี่ยงสูงต่อความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น

จึงได้ขอให้ กฟก. ดำเนินการแก้ไขโดยต้องกำหนดนโยบายและกำกับให้หน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้อง ต้องดำเนินการจัดการหนี้เกษตรกร โดยยึดคำนิยามและประเภทหนี้ที่กำหนดไว้ตาม พ.ร.บ.
กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๔ อย่างเคร่งครัดจริง

ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๐ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้ตอบข้อหารือ
การชำระหนี้แทนเกษตรกร กรณีบุคคลค้ำประกันว่า กฟก. ไม่สามารถรับภาระชำระหนี้ที่มีบุคคลค้ำประกัน
หรือไม่มีทรัพย์สินเป็นประกันได้

๒.๓ ภายหลังคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๖/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑๘
พฤษภาคม ๒๕๖๐ คณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรเฉพาะกิจ ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาหนี้
ของเกษตรกรภายใต้ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด ตามข้อห่วงกังวลของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
และความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กรณีหนี้บุคคลค้ำประกัน ปรากฏว่าสามารถจัดการหนี้
(ซื้อหนี้) โดยกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรได้เพียง ๒๔๗ ราย เงินต้นเป็นหนี้ ๖๔.๓๖ ล้านบาท
ซึ่งนับว่าน้อยมาก เมื่อเทียบกับความต้องการของเกษตรกร โดยมีสาเหตุมาจากเกษตรกรขาดคุณสมบัติ
ตามหลักเกณฑ์ที่กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรจะดำเนินการได้ กล่าวคือเป็นหนี้ที่มี
วัตถุประสงค์ไม่ใช่ออกมาเพื่อชำระหนี้หรือเป็นหนี้ที่ใช้บุคคลค้ำประกัน และกรณีลูกหนี้ ธ.ก.ส. เป็นหนี้ NPLs หลังวันที่
๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๒

๒.๔ จากข้อมูลหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ตามข้อ ๒.๑ กว่าร้อยละ ๖๕ เป็นลูกหนี้
ธ.ก.ส. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร
สมาชิกกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรอย่างยั่งยืน (ลูกหนี้ ธ.ก.ส.) ซึ่งคณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนา
เกษตรกรเฉพาะกิจ ในการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๑ เห็นชอบให้กระทรวงเกษตร
และสหกรณ์ เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติในครั้งนี้

๒.๕ เมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๑ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วมกับผู้บริหาร
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ได้เข้าพบ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี เพื่อหารือแนวทาง
การช่วยเหลือลดภาระหนี้สินให้กับเกษตรกร ซึ่ง ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีมีความประสงค์ให้กระทรวงเกษตร
และสหกรณ์แก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกรให้ครอบคลุมทุกกลุ่ม โดยช่วยเหลือให้เหมาะสมกับสภาพปัญหา
เป็นธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การดูแลช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อยต้องได้รับการพิจารณาดูแลเป็นพิเศษ
รวมทั้งต้องให้เกิดความยั่งยืนควบคู่ไปด้วย

๓ ความจำเป็นเร่งด่วนของเรื่อง

เนื่องจากปัญหาหนี้สินของเกษตรกรเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมายาวนาน เกษตรกรถูกเจ้าหนี้
ดำเนินการทางกฎหมายเกิดความเดือดร้อน แม้จะมีการร้องขอให้เกษตรกรได้หาแนวทางในการแก้ไขปัญหา
ของตนเองมาโดยตลอด แต่เจ้าหนี้ยังขาดความเชื่อมั่นว่าเกษตรกรจะสามารถชำระหนี้คืนได้ ประกอบกับ

ในปัจจุบัน กฟก. ไม่สามารถเข้าไปจัดการหนี้ (ชื้อหนี้) ที่อยู่นอกหลักเกณฑ์ได้จึงมีการชุมนุมเรียกร้องให้รัฐบาลแก้ไขมาเป็นระยะ อีกทั้งกรอบระยะเวลาการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร เฉพาะกิจ ที่ได้ขอขยายระยะเวลามานานแล้ว จะสิ้นสุดลงในวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ จึงเห็นควรให้เสนอเรื่องดังกล่าวเพื่อคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาอนุมัติโครงการ เพื่อแก้ไขปัญหานี้สินของสมาชิกกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร อันจะมีผลให้กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรสามารถดำเนินการต่อไปได้ด้วยตนเอง

๔.สาระสำคัญของโครงการ

๔.๑ หลักการและเหตุผล

เพื่อให้การจัดการแก้ไขปัญหานี้สินของเกษตรกรสมาชิกกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร เป็นไปตาม พ.ร.บ.กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๔ และข้อห้วงติงของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และการตอบข้อหารือประเด็นหนี้บุคคลค้ำประกันของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มีผลให้หนี้สินของสมาชิกกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรที่ขาดคุณสมบัติที่กองทุนจะเข้าไปจัดการหนี้ (ชื้อหนี้) ได้ แต่เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนดังกล่าวกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้ทำหน้าที่คนกลางในการเจรจาระหว่างสถาบันการเงินเจ้าหนี้กับเกษตรกรลูกหนี้สมาชิกกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร โดยได้กำหนดหลักเกณฑ์การเจรจา ดังนี้

- เป็นหนี้ของเกษตรกรสมาชิกกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร และขึ้นทะเบียนหนี้ไว้ก่อนวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐

- มีเงินต้นคงเป็นหนี้รวมกันทุกบัญชี ทุกสถาบันการเงิน ไม่เกิน ๒.๕ ล้านบาท

- เป็นหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ก่อน ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐

ผลการเจรจา สถาบันการเงินเจ้าหนี้จะให้การช่วยเหลือเกษตรกรกลุ่มดังกล่าว ดังนี้

- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จะดำเนินการปรับโครงสร้างหนี้

ให้กับเกษตรกร

- ธนาคารพาณิชย์สมาชิกสมาคมธนาคารไทย ยินดีลดหนี้ให้โดยลดเงินต้นคงเป็นหนี้เหลือร้อยละ ๕๐ ส่วนดอกเบี้ยที่ค้างเติมยกให้ โดยให้เกษตรกรนำเงินมาชำระและปิดบัญชีภายใน ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๒ ในระหว่างนี้จะชะลอการดำเนินการทางกฎหมายแก่เกษตรกร

- ธนาคารเฉพาะกิจของรัฐ เช่น ธนาคารออมสิน , ธนาคารอาคารสงเคราะห์ อยู่ระหว่างการเจรจากาแนวทางแก้ไขปัญหให้กับเกษตรกรซึ่งยังไม่ได้ข้อยุติ

- สหกรณ์การเกษตร ยอมรับเงื่อนไขที่จะขายหนี้ให้ กฟก. กรณีลูกหนี้มีคุณสมบัติในอัตราเงินต้นเต็มจำนวน ดอกเบี้ยร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ระยะเวลาไม่เกิน ๕ ปี ส่วนกรณีลูกหนี้ไม่มีคุณสมบัติที่ กฟก. จะเข้าช่วยเหลือชื้อหนี้ได้ จะมีการปรับโครงสร้างหนี้ให้

ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๖/๒๕๖๐ ในประเด็นที่ได้มอบหมายคณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรเฉพาะกิจ แก้ไขปัญหานี้สินและความเดือดร้อนของเกษตรกร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในฐานะประธานกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรเฉพาะกิจ จึงได้มอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับสถาบันการเงินเจ้าหนี้ และสำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร จัดทำโครงการแก้ไขปัญหานี้สินเกษตรกรสมาชิกกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรอย่างยั่งยืน โดยในเบื้องต้นจะดำเนินการในส่วนลูกหนี้ของ ธ.ก.ส. ที่เป็นหนี้ NPLs ก่อนวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๓๖,๖๐๕ ราย เงินต้น ๖,๓๘๒.๖๗ ล้านบาท ดอกเบี้ย ๓,๘๒๔.๓๘ ล้านบาท และคณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรเฉพาะกิจ พิจารณาแล้วเห็นควรที่จะช่วยเหลือเกษตรกรกลุ่มนี้เป็นอันดับแรก จึงได้เสนอโครงการมาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติ

๔.๒ วัตถุประสงค์ของโครงการ

- ๑) เพื่อให้เกษตรกรได้มีโอกาสพักฟื้นจากภาระหนี้สิน เพื่อฟื้นฟูตนเองในการประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้และนำไปชำระหนี้ได้ตามกำหนด
- ๒) เพื่อรักษาที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยของเกษตรกร
- ๓) เพื่อให้เกษตรกรมีการพัฒนาอาชีพเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต รวบรวมแปรรูป ตามความต้องการของตลาด และสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน
- ๔) เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและเศรษฐกิจตามนโยบายของรัฐบาล

๔.๓ เป้าหมายดำเนินการ

เกษตรกรสมาชิกกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ที่ขึ้นทะเบียนหนี้และเป็นลูกหนี้ ธ.ก.ส. เป็นหนี้ NPLs ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๓๖,๖๐๕ ราย (ตามรายชื่อแนบท้ายโครงการ) ยอดหนี้เงินต้น ๖,๓๘๒,๖๗๗,๓๔๖.๘๔ บาท ดอกเบี้ย ๓,๘๒๙,๓๘๘,๖๐๒.๖๖ บาท

๔.๔ วิธีดำเนินการ

เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายจะต้องทำการปรับโครงสร้างหนี้กับ ธ.ก.ส. โดย

๔.๔.๑ ทำสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ โดยหักชำระเงินต้นครั้งหนึ่ง (ร้อยละ ๕๐) และดอกเบี้ยทั้งหมดไว้ก่อน และให้เกษตรกรทำสัญญาผ่อนชำระหนี้เงินต้นครั้งหนึ่ง (ร้อยละ ๕๐) ตามระยะเวลาที่ตกลงกัน แต่ไม่เกิน ๑๕ ปี คิดดอกเบี้ยในอัตรา MRR - ๓ เมื่อเกษตรกรผ่อนชำระหนี้ตามสัญญาใหม่เรียบร้อยแล้ว ดอกเบี้ยที่หักไว้ ธ.ก.ส. จะพิจารณาให้เกษตรกร ส่วนเงินต้นที่เหลืออีกร้อยละ ๕๐ ให้นำมาปรับโครงสร้างใหม่ ภายใต้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ที่จะพิจารณาศักยภาพของลูกหนี้แต่ละราย โดยใช้หลักการที่เป็นธรรมและไม่มีผลกระทบต่อภาระของเกษตรกร

การปรับโครงสร้างหนี้ครั้งนี้จะดำเนินการภายใต้เงื่อนไข ดังนี้

(๑) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการจะต้องเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) มาแล้วไม่น้อยกว่า ๓ ปี

(๒) การผ่อนชำระ เกษตรกรลูกหนี้ที่ได้รับการปรับโครงสร้างหนี้ จะต้องชำระตามที่มาแห่งรายได้อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

(๓) กรณีมีหนี้ชำระหนี้ ธ.ก.ส. จะคิดอัตราดอกเบี้ยในส่วนของเงินต้นที่ค้างชำระในอัตราสูงสุด (MRR + ๓) + ดอกเบี้ยปรับ (ร้อยละ ๓) โดยมีข้อยกเว้น ดังต่อไปนี้

(๓.๑) กรณีประสบภัยพิบัติ ต้องมีเอกสารหลักฐานแสดงว่าประสบภัยพิบัติจริง และอยู่ในระหว่างระยะเวลาการกู้ ๑๕ ปี นั้น

(๓.๒) กรณีเกษตรกรมีปัญหาสุขภาพ ต้องมีเอกสารรับรองและพิจารณาเป็นรายๆ ไป

(๓.๓) กรณีมีเหตุจำเป็นอื่นๆ

โดยกรณียกเว้นดังกล่าว จะมีคณะกรรมการร่วมเพื่อพิจารณา และหากสุดท้ายเกษตรกรลูกหนี้กลับมาเป็นเกษตรกรที่เป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) เกษตรกรลูกหนี้ต้องรับภาระหนี้ตามนิติกรรมเดิม ซึ่งจะถูกเรียกเก็บเงินต้นและดอกเบี้ยที่หักไว้ทั้งหมด และดอกเบี้ยที่ยังไม่ได้เรียกเก็บในส่วนหนี้ที่ปรับโครงสร้างหนี้แล้ว (ตามข้อ ๔.๔.๑)

อย่างไรก็ตาม กรณีที่หนี้ของเกษตรกร (ทั้งที่เป็นและไม่ได้เป็นสมาชิก กฟก.) เป็นภาระหนักและมีเหตุผลจำเป็นที่ ธ.ก.ส. ต้องให้ความช่วยเหลือเพิ่มเติม ให้ ธ.ก.ส. ดำเนินการให้ความช่วยเหลือตามระเบียบวิธีปฏิบัติของ ธ.ก.ส. เช่น การจำหน่ายหนี้เงินกู้ออกจากบัญชีเป็นหนี้สูญให้แก่เกษตรกรที่ตาย ทุพพลภาพ หรือมีปัญหาสุขภาพเจ็บป่วย หรือการพิจารณาลดภาระหนี้ด้วยการ Hair Cut

ต้นเงิน/ดอกเบี้ย บางส่วนให้แก่เกษตรกรที่มีอายุมาก ขราภาพ และเป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพตามปกติ โดยไม่มีทายาทมารับช่วงแทน เป็นต้น โดยให้มีคณะกรรมการเฉพาะกิจของ ธ.ก.ส. พิจารณากลับกรองและนำเสนอคณะกรรมการ ธ.ก.ส. เพื่อพิจารณาอนุมัติเป็นกรณีๆ ไป

๔.๔.๒ ในการปรับโครงสร้างหนี้ ฯ กำหนดให้มีคณะกรรมการทำหน้าที่ตรวจสอบ กลั่นกรองคุณสมบัติของลูกหนี้ที่เข้าสู่กระบวนการการปรับโครงสร้างหนี้ ทั้งนี้ เพื่อให้การแก้ไขปัญหานี้สินเกษตรกรเป็นไปด้วยความเรียบร้อย รอบคอบ ตลอดจนขับเคลื่อนการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จ

๔.๔.๓ เกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการปรับโครงสร้างหนี้ฯ จะต้องจัดทำแผนฟื้นฟูและพัฒนาอาชีพของตนเองที่ผ่านการรับรองจากองค์กรเกษตรกรต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำเสนอต่อ ธ.ก.ส. ในการขอปรับโครงสร้างหนี้ และเมื่อได้รับความเห็นชอบแล้ว จะต้องเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูตามแผนหรือโครงการฟื้นฟูขององค์กรเกษตรกรตามกฎหมาย ว่าด้วยกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร มีกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ธ.ก.ส. และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องร่วมสนับสนุน โดยใช้งบประมาณปกติของ กฟก. ดำเนินการ

๔.๔.๔ กรณี NPLs ที่เกิดขึ้นตามโครงการนี้ไม่คำนวณรวมเป็น NPLs เพื่อการประเมินผลตามบันทึกข้อตกลงการประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจ และเป็นโครงการที่ต้องแยกเป็นบัญชีธุรกรรมนโยบายรัฐ (Public Service Account : PSA) ภายใต้การกำกับของกระทรวงการคลัง

๔.๕ ระยะเวลาดำเนินการ

จะดำเนินการปรับโครงสร้างหนี้ให้แล้วเสร็จในระยะเวลา ๓ ปี หลังมีมติคณะรัฐมนตรี โดยมีเป้าหมายปีละ ๑๒,๒๐๒ ราย และมีระยะเวลาการผ่อนชำระหนี้ตามโครงการไม่เกิน ๑๕ ปี นับจากวันที่เข้าร่วมโครงการ

๔.๖ งบประมาณ

งบสำหรับการฟื้นฟูและพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามโครงการ ใช้งบประมาณปกติของกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร

๕. ผลกระทบ

๕.๑ ด้านเศรษฐกิจ

(๑) ปัญหานี้ NPLs ของเกษตรกรสมาชิกกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร จำนวน ๓๖,๖๐๕ ราย จะได้รับการแก้ไขปัญหาย่างยั่งยืน

(๒) เกษตรกรสมาชิกกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร จะได้รับการฟื้นฟูและพัฒนาอาชีพให้มีรายได้เพิ่มขึ้น มีความสามารถในการประกอบอาชีพเพิ่มขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

(๓) อาจส่งผลกระทบต่อการทำงานปกติของ ธ.ก.ส. ในด้านวินัยการเงินและความเชื่อมั่นของผู้ฝากเงิน

๕.๒ ด้านสังคม

(๑) เกษตรกรสมาชิกกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรและครอบครัว มีความสุข มีกำลังใจในการทำงานประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ นำมาซึ่งคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

(๒) สังคมเกษตรกรในระดับชุมชน มีบรรยากาศการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ลดความขัดแย้งในสังคมชนบท

(๓) เกษตรกรมีความมั่นคงในการประกอบอาชีพเพิ่มขึ้น

๖. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

๖.๑ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๓ เรื่อง โครงการปรับโครงสร้างหนี้ และฟื้นฟูอาชีพเกษตรกร

๖.๒ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๓ เรื่อง หลักเกณฑ์การดำเนินโครงการปรับโครงสร้างหนี้และฟื้นฟูอาชีพเกษตรกร

๖.๓ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ เรื่อง ขอบความเห็นชอบแนวทางดำเนินการในโครงการปรับโครงสร้างหนี้ตามมติคณะรัฐมนตรีของ ธ.ก.ส.

๖.๔ คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๖/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๐ เรื่อง การแก้ไขปัญหาการดำเนินงานของกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร

๗. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงขอเสนอเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

๗.๑ รับทราบแนวทางปรับโครงสร้างหนี้ระหว่างเกษตรกรลูกหนี้กับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) โดย ธ.ก.ส. จะปรับโครงสร้างหนี้ให้กับเกษตรกรสมาชิกกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรจำนวน ๓๖,๖๐๕ ราย ที่เป็นหนี้ NPLs ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ ด้วยการพักเงินต้นครั้งหนึ่ง (ร้อยละ ๕๐) และดอกเบี้ยทั้งหมดไว้ก่อน สำหรับเงินต้นอีกครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ ๕๐) ให้เกษตรกรทำสัญญาผ่อนชำระ ตามกรอบเวลาที่ตกลงกันแต่ไม่เกิน ๑๕ ปี คิดอัตราดอกเบี้ย MRR-๓ เมื่อเกษตรกรผ่อนชำระหนี้ตามสัญญาใหม่เรียบร้อยแล้ว ดอกเบี้ยที่พักไว้ ธ.ก.ส. จะพิจารณายกให้เกษตรกร ส่วนเงินต้นที่เหลืออีกร้อยละ ๕๐ให้นำมาปรับโครงสร้างใหม่ภายใต้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ที่จะพิจารณาศักยภาพของลูกหนี้แต่ละราย โดยใช้หลักการที่เป็นธรรมและไม่มีผลกระทบต่อภาระของเกษตรกร ทั้งนี้ให้กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรดำเนินการฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรอย่างเข้มข้นเพื่อให้เกษตรกรมีรายได้ สามารถนำมาชำระหนี้ให้กับเจ้าหนี้ได้ภายในกำหนดเวลาและมีรายได้ในการประกอบอาชีพอย่างยั่งยืน ดังรายละเอียดตามโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกรสมาชิกกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรอย่างยั่งยืน (ลูกหนี้ ธ.ก.ส.) ฉบับปรับปรุง

๗.๒ เห็นชอบให้การดำเนินการตามโครงการนี้ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เป็นงบการเงินธุรกรรมนโยบายรัฐ (Public Service Account : PSA) ภายใต้การกำกับของกระทรวงการคลัง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรี เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายกฤษฎา บุญราช)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักบริหารกองทุนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและรับเรื่องร้องเรียน

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๓๙๑๕ โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๓๙๕๕